

جایگاه محله در شهر

فرائد سعیدی فرد
معصومه جعفری



سرشناسه	: سعیدی فرد، فرانک، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: جایگاه محله در شهر / فرانک سعیدی فرد، معصومه جعفری .
مشخصات نشر	: کرج : رهام اندیشه ، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۶ ص. : مصور .
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۵۱-۱۹-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه .
موضوع	: محله ها
موضوع -	: محله ها — برنامه ریزی
شناسه افزوده	: جعفری، معصومه، ۱۳۶۶ -
رده بندی کنگره	: ۱۶۶HT/س ۷ ج ۲ ۱۳۹۳
رده بندی دیویی	: ۱۲۱۶/۳۰۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۵۰۵۰۴۸

جایگاه محله در شهر

فرانک سعیدی فرد

معصومه جعفری

انتشارات رهام اندیشه

چاپ اول ۱۴۰۰ . معاصر

طرح جلد مهدی حیدری

شمارگان ۱۰۰۰ جلد

قیمت ۶۰۰۰۰ تومان

آدرس انتشارات: کرج - نظرآباد - خ مصطفی خمینی نبش صنوبر ۲

تلفن: ۰۲۶۴۵۳۴۷۳۶۰ و ۰۹۱۲۶۶۰۹۷۲۶

فهرست مطالب:

پیشگفتار ۱

فصل ۱. مبانی نظری ۱

۱-۱ مدیریت شهری ۳

۲-۱ مدیریت محله ای ۸

۳-۱ رویکرد توسعه پایدار شهری ۹

۴-۱ توسعه پایدار محله ای ۱۸

۵-۱ نظریه حکمروایی خوب شهری ۲۲

۶-۱ مشارکت ۲۶

۷-۱ نظریه توسعه اجتماعات محلی ۳۰

۸-۱ نظریه نوشهرگرایی ۳۳

۹-۱ نظریه واحدهای همسایگی ۳۸

۱۰-۱ نظریه کلرنس اشتاین ۴۱

۱۱-۱ رویکردهای نوین به محله ۴۲

۱۲-۱ تجارب ۴۴

فصل ۲. محله ۴۸

۱-۲ محله ۴۹

۲-۲ مدیریت محلی ۵۲

۳-۲	برنامه ریزی محله محور	۵۵
۴-۲	تقسیمات محله ای	۵۸
۵-۲	ضرورت بررسی شاخصهای تقسیمات محله ای	۵۹
۶-۲	اهداف تقسیمات محله ای	۶۰
۷-۲	مزایای تقسیمات محله ای	۶۱
۸-۲	مشکلات تقسیمات محله ای	۶۲
۹-۲	مفهوم محله و شاخصهای تقسیم بندی آنها در ادوار مختلف	۶۳

فصل ۳. بررسی ابعاد کیفی محله		۸۵
۱-۳	هویت در محله	۸۶
۲-۳	حس مکان در محله	۸۹
۳-۳	پویایی و سازگاری در محله	۹۲
۴-۳	تنوع در محله	۹۳
۵-۳	امنیت در محله	۹۵
۶-۳	اجتماع و محله	۹۷
۷-۳	تعاملات اجتماعی در محله	۹۸
۸-۳	خوانایی و محله	۹۹
۹-۳	سیمای محله	۱۰۰
۱۰-۳	تاثیر بعد کیفی کالبد محله	۱۰۱
۱۱-۳	انعطاف پذیری در محلات	۱۰۵

فصل ۴. طراحی محله		۱۰۸
۱-۴	عناصر تشکیل دهنده محله	۱۱۰

۱۱۲	۲-۴ شیوه‌های اقدام مداخلات شهری
۱۱۵	۳-۴ عوامل موثر در طراحی محلات مسکونی
۱۱۵	۱-۳-۴ حیات اقتصادی
۱۱۶	۲-۳-۴ حیات زیست محیطی
۱۱۷	۳-۳-۴ شبکه معابر و دسترسی در طراحی
۱۱۹	۴-۳-۴ ادغام کاربری‌ها
۱۲۱	۵-۳-۴ خوانایی و امنیت ذهنی در محلات
۱۲۲	۶-۳-۴ طراحی منظر در محلات شهری
۱۲۳	۷-۳-۴ حیات اجتماعی
۱۲۶	۴-۴ طراحی اجزای اصلی محله
۱۲۶	۱-۴-۴ طراحی ورودی محله
۱۲۸	۲-۴-۴ طراحی میدان محلی
۱۳۰	۳-۴-۴ طراحی خیابان محلی
۱۳۲	۴-۴-۴ طراحی مرکز محله
۱۳۷	منابع

فهرست جداول

۱۵	جدول ۱-۱ رویکرد توسعه پایدار شهری
۲۶	جدول شماره ۲-۱ نتیجه گیری نظریه حکمروایی خوب شهری
۸۱	جدول ۲-۲ تحولات محله‌های شهری از دوران باستان تا کنون

فهرست تصاویر

- تصویر ۴-۱ طراحی فضای سبز و حفاظت از تنوعات زیستی ۱۱۷
- تصویر ۴-۲ طراحی شبکه معابر و دسترسی ۱۱۹
- تصویر ۴-۳ طراحی شبکه معابر و دسترسی ۱۱۹
- تصویر ۴-۴ ادغام کاربری ها ۱۲۱
- تصویر ۴-۵ خوانایی و امنیت ذهنی در محلات ۱۲۲
- تصویر ۴-۶ طراحی منظر در محلات شهری ۱۲۳
- تصویر ۴-۷ طراحی زون سکونتی ۱۲۶
- تصویر ۴-۸ طراحی ورودی محله ۱۲۹
- تصویر ۴-۹ طراحی میدان محلی ۱۳۱
- تصویر ۴-۱۰ طراحی خیابان محلی ۱۳۳
- تصویر ۴-۱۱ طراحی مرکز محله ۱۳۵
- تصویر ۴-۱۲ طراحی مرکز محله ۱۳۶
- تصویر ۴-۱۳ طراحی مرکز محله ۱۳۶
- تصویر ۴-۱۴ طراحی مرکز محله ۱۳۷

پیشگفتار:

محله به عنوان کوچکترین فضای شهری، سلول حیات شهری و عنصری پویا در حکمروایی شایسته شهری مد نظر است. ضرورت بررسی محله و شناخت ابعاد آن در برنامه ریزی شهری، ضمن دارا بودن ارزشهای نظری، از ابعاد کاربردی کاملاً مشخص نیز در عرصه مدیریت و برنامه ریزی شهری و به ویژه در کلانشهرها برخوردار می باشد محله بعنوان بخشی از یک ناحیه شهری دارای روابط چهره به چهره است. محله اجتماعی محدود شده از نظر فضایی است که اغلب افراد غیر محلی آن را سریع تر از ساکنانش درک می کنند (Johnston & et al, 2001). در تعریفی دیگر از محله، که با روح ایرانی سازگاری بیشتری دارد، محله از تجمع، پیوستگی، معاشرت نزدیک، روابط محکم همسایگی و اتحاد غیر رسمی میان گروهی از مردم به وجود می آید که خانواده ها نسبت به محله خود همان احساس خانه مسکونی خود را دارند (شکویی، ۱۳۷۲: ۵۰-۴۸).

در پی تغییرات و شرایط حاکم بر محله های شهری، بعد اجتماعی دچار واگرایی اساسی شده است و رویکردها و مدیریت شهری برای چاره جویی تنگناهایی به مانند کاهش حس هویت و تعلق اجتماعی، افزایش نابه هنجاری های محیطی، عدم تعادل اکولوژیک و در مجموع کاهش کیفیت زندگی در شهرها، به استفاده از راهبرد مشارکتی، بسیج اجتماعی و برنامه ریزی از پایین به بالا را در کانون توجه خود قرار داده است. محله به دلیل دارا بودن ارزشهای نظری و ابعاد کالبدی و برنامه ای عنصر پایه و محور چنین برنامه ریزی تلقی شود.

این کتاب در مورد محله، نظریات مرتبط با محله، مدیریت و برنامه ریزی محله محور، توسعه اجتماعات محلی و ارائه اصول و مولفه های طراحی محله حائز اهمیت و تلاش می باشد.